

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Фортепіано»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОРТЕПІАННИЙ АНСАМБЛЬ

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр

Дніпро, 2019

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ		
ПІБ	Золотарьова Наталя Сергіївна	Новосьолова Галина Олександрівна
Науковий ступінь	Кандидат мистецтвознавства	
Наукове звання	Доцент кафедри	
Посада	доцент кафедри «Фортепіано» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки	Старший викладач кафедри «Фортепіано» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки
Місце роботи	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки	
Адреса кафедри	м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 408	
Контакти	0973744425	0672692923
E-mail	natalyazolo@meta.ua	novosgal@gmail.com
Консультації		
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри	
Місце	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки, м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 404	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки, м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб.406

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програмою навчальної дисципліни «Фортепіанний ансамбль» передбачено формування особистості майбутнього виконавця й викладача в галузі фортепіанного ансамблю, набуття досвіду виконання творів різних стилів і епох у фортепіанному дуеті (на двох роялях) і в фортепіанному ансамблі (у чотири руки на одному інструменті) та ін..

Навчання протягом 2 семестрів, 3 кредити, атестація наприкінці 2 семестру.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Денна форма навчання; нормативна частина; цикл професійної та практичної підготовки (фаховий)
	Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»	
Загальна кількість годин -90	Спеціалізація «Фортепіано, орган»	Рік підготовки: 1
		Семестри: I-II
		Індивідуальні заняття 40 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 (I рік підгот.)	Освітньо- кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	Самостійна робота 50 год.
		Види контролю: поточний контроль, підсумковий контроль, атестація – II семестр

2. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування особистості майбутнього виконавця й викладача в галузі фортепіанного ансамблю. Навчання гри в ансамблі/ дуеті передбачає вироблення слухового самоконтролю, ансамблевого чуття, виконавської волі.

Поставлена **мета** зумовлює наступні **навчально-методичні завдання**:

Надання студентам ґрунтовних знань стосовно еволюції стилів у фортепіанному ансамблевому виконавстві;

набуття досвіду виконання творів різних стилів і епохи фортепіанному дуєті (на двох роялях) і в фортепіанному ансамблі (у чотири руки на одному інструменті);

прищеплення навичок самостійної репетиційної роботи.

Методи навчання:

- Методи художньої демонстрації та художнього ілюстрування, метод створення індивідуального репертуару, консультування, анотації, апробація виступу.
- Метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод), метод стильового аналізу музичного твору.
- Робота з текстами, метод емоційної драматургії, метод створення композиції, метод художнього контексту, метод роздуму про музику, метод життєвих асоціацій.
- Збирання інформації, складання плану, методи активізації самовдосконалення музично-слухацької діяльності, метод міжпредметних зв'язків, написання кваліфікаційних робіт.
- метод змістовного аналізу музичного твору.

Компетентності:

- Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.
- Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
- Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.
- Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музики, звукорежисерської практики обробки звуку.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку

музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.

- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця / музикознавця / викладача.

Заплановані результати навчання:

- Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
- Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками виконавській (академічній, джазовій, естрадній тощо) діяльності, знання музичних стилів та репертуару.
- Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської та диригентської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.
- Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Володіти розумінням, практичними навичками та методикою роботи з оркестром (хором) у диригентській діяльності, базовими знаннями організаційної та творчої роботи з колективом.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги до програм:

На модулі та атестації мають бути виконані:

- Частина симфонічного твору (у перекладі в 4 руки)
- Твір у 4 руки або для 2-х роялів.

Приклади програм:

Заліковий модуль

Л. ван Бетховен. Симфонія №3, 1 частина
Ф. Ліст. «Урочистий полонез»

Екзамен

С. Прокоф'єв. Симфонія №1, 1 частина
Л. Лютославський. Варіації на тему Паганіні

Орієнтовний репертуарний список:

Симфонічні твори в перекладі для фортепіано в 4 руки:

Бах Й. С.	Брандербурзькі концерти №№ 1-6
Балакіревіч М.	«Чеська увертюра», «Цар Лір»
Бетховен Л.	Симфонії №№ 1-9, Фантазія для фортепіано, хору та оркестру Op.80, Увертюра «Егмонт», Увертюра «Коріолан»
Берліоз Г.	«Фантастична симфонія», Симфонія «Гарольд у Італії»
Брамс Й.	Симфонії №№ 1-4, «Трагічна увертюра»
Брукнер А.	Симфонії №№ 1-9
Гайдн Й.	Симфонії №№ 1-104
Глазунов О.	Симфонії №№ 4-6
Лисенко М.	Увертюра до опери «Тарас Бульба»
Моцарт В. А.	Симфонії №№ 1-41
Мендельсон Ф.	«Італійська симфонія», «Шотландська симфонія», Увертюра «Фінгалєва печера», Увертюра «Сон літньої ночі»
Прокоф'єв С.	Симфонія №1
Рахманінов С.	Симфонія №1
Франк С.	Симфонія ре мінор
Чайковський П.	Симфонії №№ 1-6, Увертюра-фантазія «Ромео та Джульєтта»
Шостакович Д.	Симфонії №№ 1, 4, 5, 6, 9, 12 «Святкова увертюра»
Шуберт Ф.	Симфонія №8

Шуман Р.

Симфонії №№ 1-4

Твори в 4 руки або для 2-х роялів:

Балакіреєв М.

Полонез,
30 російських народних пісень

Барток Б.

«Перерване інтермеццо»

Бетховен Л.

Соната Ре мажор Op. 6,
Шість варіацій Ре мажор,
Варіації на тему Вальдштейна,
Три марші Op. 45

Бібік В.

«Контрасти»

Брамс Й.

Російський сувенір (Транскрипції у формі фантазії на російські пісні)

Вальси,

Варіації на тему Шумана Op. 23,

«Угорські танці» (зошити 1-2)

Вебер К.-М.

Сонатина №1

Анданте з варіаціями №4

Тема з варіаціями Op. 60

Гайдн Й.

«Угорське рондо»

Гершвін Дж.

Чотири п'єси

Дворжак А.

Легенди Op. 59

«Слов'янські танці» Op.45 (зошити 1-2)

Жук О.

Концертіно

Золотухін В.

«Американський альбом»

Ліст Ф.

«Урочистий полонез»,

Соната

Лютославський Л.

Варіації на тему Паганіні

Мендельсон Ф.

Анданте та варіації Сі-бемоль мажор

«Блискуче алегро» Ля мажор

«Серйозні варіації» Op. 54

Мийо Д.

«Скарамуш»

Моцарт В. А.

Варіації Соль мажор,

Соната Ре мажор,

Соната Фа мажор

Мусоргський М.

Соната

Парцхаладзе М.

Танок

Прокоф'єв С.

Тема з варіаціями

Пуленк Ф.

Соната

Рахманінов С.

«Італійська полька»,

Шість п'єс Op. 11,

Сюїти №№1-2

Скорик М.	Джазові парафрази
Шнітке А.	«Ревізька казка»
Шопен Ф.	Варіації Ре мажор, Рондо, Фантазія
Шостаковіч Д.	Концертіно
Шуберт Ф.	Велика соната Сі-бемоль мажор, Фантазія фа мінор, Соната До мажор, Три героїчні марші Op. 27
Шуман Р.	Фантазія Op. 17
Щербаков І.	«Баркарола»

4. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Максимальна оцінка з «Фортепіанного ансамблю» за семестр становить **100 балів**.

Мінімальний прохідний бал дорівнює **60**.

Бали нараховуються за виконання програм наприкінці першого семестру та на підсумковій атестації.

Критерії оцінювання знань студентів

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

художньо-довершене, технічно-переконливе виконання програми згідно вимог навчальної дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

виконання програми студентами на доброму професійному рівні без насичення процесу виконавства емоційною експресією.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

недостатнє розкриття художньо-образної змістовності у процесі виконання програми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

виконання програми виявляє недостатнє знання нотного тексту й розуміння художньої ідеї твору.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

задовільне виконання програми, що виявляється у посередньому знанні нотного матеріалу, відсутності як часткових, так і генеральних кульмінацій у творах програми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

виконанню бракує знання музичного тексту та логіки побудування музичних фраз.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34	F

студент не в змозі виконати твори обраної програми.

Методи оцінювання

- метод емоційного сприйняття,

- метод аналізу композиційної цілісності,
- відповідності програмі,
- самоконтроль,
- метод технічної відповідності,
- метод стильової ідентичності,
- метод аналізу-інтерпретації музичних творів,
- робота в ансамблі.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота вимагає виконання учасниками дуету наступних завдань:

1. Опанування 1ї частини симфонії віденських класиків у 4 руки. Темброве імітування інструментів оркестру.
2. Аналіз формоутворення однієї з увертюр Л. ван Бетховена.
3. Опанування твору епохи романтизму. «Угорські танці» Й. Брамса.
Читання з листа.
4. Художньо-образний аналіз увертюри опери італійських композиторів.
5. Виявлення традиції виконання однієї з частин сюїти С. Рахманінова (сюїти №№1-2), компаративний аналіз різних виконавських трактовок.
6. Аналіз виконавських засобів виразності у композиціях для фортепіанного дуету XX ст..
7. Ознайомлення з творчістю сучасних українських композиторів.
Читання з листа.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Благой, Д.Д.	Камерный ансамбль и различные формы коллективного музицирования / Камерный ансамбль: педагогика и исполнительство. Науч. тр. Моск. гос. консерватории им. П. И. Чайковского. Вып. 2. М., 2002. с. 10-26.
2. Готлиб А. Д.	Основы ансамблевой техники. М. 2008. 48 с.
3. Камерный ансамбль : педагогика и исполнительство // Науч. тр. Моск. гос. консерватории им. П. И. Чайковского. - Вып. 2 (2002)	Сб. 15. М., 2001. 152 с.
4. Корто А.	О фортепианном искусстве. М.: Классика XXI. 2005. 252 с.
5. Корыхалова Н.П.	За вторым роялем. С.-П., 2006. 86 с.

6. Наумова Н.М. Исполнение ансамблевой литературы для фортепиано в четыре руки на примере сборника В. Гаврилина «Зарисовки»: учеб.-метод. пособие. Челябинск.: ЧГАКИ, 2004. 74 с.
7. Сирятська Т.О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології особистості музиканта-артиста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво; Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків. 2011. 18 с.
8. Сумарокова В.Г. «Авторский» и «исполнительский» текст как объект исследования в теории музыкального исполнительского искусства. Київське музикознавство : зб. статей / Київське держ. муз. уч-ще ім. Р. М. Глієра. — К., 2001. Вип. 7 : Текст музичного твору: практика і теорія. с. 171–180.

INTERNET - РЕСУРСИ

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua та ресурсиInternet.